

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Flókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 tőzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.
Politikai lap.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szeré-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

Az aradi választás.

Az aradi választás izgalmas előjátéka, a korteskedés köti le most az ország figyelmét. Mindazokban a körökben, ahol a jóizlésre, a tisztességes hangra, a társadalmi formákra ráértettek az emberek, megbotránkozva és undorral beszélnek az agitációnak arról a fékevesztett, durva módjáról, melynek segítségével szeretnék a győzelmet kivívni Apponyi, Károlyi, Barabás és a munkások keservesen szerzett garasából élősködő dr. Landler elvtárs.

Jól mondta *Kozma Andor*, hogy milyen modort várjunk a kocsisoktól, ha a gróf urak úgy beszélnek, mint ahogyan Károlyi, Apponyi és Széchényi gróf urak beszéltek Aradon.

Tolvajnak, fölbujtónak orgazdának neveztek olyanokat, akik a király meghitt emberei, akik a Nemzeti Casinóban vezető állást foglalnak el s akikről mindenki tudja, hogy eszmék-, elveikért vagyonuk nagy részét áldozták föl.

A koalíciós rémuralom piszkos üzemeiről azonban nem beszéltek a nagy hazafiak. A dalmát vasut sok milliónyi túlköltségéről, a talpfákról, a szénről, s mindazokról a titkos üzelmekről, melyeknél egyes urak máról-holnapra óriási vagyont szereztek — szépen hallgattak. *Herceg Ferenc* azonban találon jegyezte meg, hogy azok a politikai Bayardok, akiknek sok közülük van a most letárgyalt zárszámadásoknál talált 4—5 évi előtti gazdálkodási piszkokhoz, még mindig szabadon járnak.

És az ellenzéki jelölt ur programja? Nem ígér semmit. (Ismeri elvtársait; tudja, hogy az ígéretek nem szokták beváltani) Csak a demokratikus választójogot, és a közéleti piszkok eltakarítását helyezi kilátásba. Szép-szép. A demokratikus választójog megalkotására valóban Apponyi, Andrássy és Kossuth a leghivatottabbak. Megmutatták ezt kormányzásuk idején. A piszkot is nyilván azon az iparvágányon akarják elszállítani, amely alá ők rakták a talpfát.

Szerencsére az aradi választás sorsát nem a hülyék és nem a nekivadult terroristák döntenek el, hanem azok, akik mérlegelni tudják a nagy nemzeti érdekeket, a nép javát. Így tehát semmi kétség, hogy a küzdelemből győztesként gróf *Tisza István* kerül ki.

A „palánkai panama“.

Ez a címe *»Az Est«* június 18-iki számában, Fényes László tollából megjelent s hosszú lére eresztett cikknek.

Ebben a cikkben panamának nevezi az írója Palánka községnek azt a határozatot, amelyet *Hipp Dezsőné* házát és hozzátartozó területet 115,000 koronáért megvette.

Vádját arra alapítja, hogy a 115,000 koronáért megvásárolt házát és a telket a hagyatéki leltározás alkalmával 60,000 koronára becsülték.

A képviselőtestületi ülésen jelen volt *Zsigmond János* is, holott máskor — mondja a lap — nem szokott jelen lenni. Az általa

presszionált javaslatnak úgy birt szótöbbséget szerezni, hogy a sürgős munkaidőben tett közgyűlésre berendelte szavazni a többi függő hét községi hivatalnokot (jegyzőt, orvost, esküdteket, pénztárost), berendelte a két kincstári megbízottat, öt olyan érdekelt felet, a kiknek vállalkozása a fősolgabíró ellenőrzése alatt áll s a kocsmárosokkal is megértette, ha ellene szavaznak a javaslatnak, baj lesz.

A négyülést, mely eme határozat ellen állást akart foglalni, a fősolgabíró helyettese dr. *Ritter* solgabíró nem engedélyezte.

Végül csak sorjába a vádak:

Özv. *Hipp Dezsőné* házat és ahoz tartozó telket elfogulatlan szakértők becsülték meg, akik a 115.000 koronás árat a községre előnyösnek jelezték. Hogy a hagyatéki leltározásnál mily értéket állapítottak meg, az egy objektum adás-vételénél irányadó nem lehet.

A képviselőtestületi ülésen *Zsigmond* fősolgabíró azért volt jelen, mert olyan ügyet is tárgyaltak, melynél az ő jelenlétére a törvény írja elő.

A képviselőtestületi ülésre szóló és a házvéltelt feltüntető meghívót a törvény által előírt időben küldték szét. Tehát mindenki jó előre tudomással birt arról, hogy mit fognak tárgyalni. Mindenkinek joga volt tehát a közgyűlésen megjelenni, s azok, akik a vételt nem helyeslik ott fejthették volna ki álláspontjukat. Jelen is volt több olyan községi képviselő, aki *Zsigmond*nak és a községi jegyzőnek politikai ellenfele, de azért megszavazta a házvéltelt, mert azt a községre előnyösnek tartotta. Így cselekedett *Schröder* esperes-plébános is, a néppárt ottani vezére.

A négyülést a solgabírónak be kellett tiltania. Mert ha nem tiltja be, megérdemelte és megkapta volna a fegyelmet. Az ily kérdésekben ugyanis négyülések egybe nem hívhatók. Ezek az ügyek a vármege törvényhatósága, esetleg a belügyminisztérium elé tartoznak.

Végül csak az a megjegyzésünk, hogy csodáljuk a komoly *»Est«*-től és a hivatását becsületesen teljesítő, lelkiismeretes *Fényes* Lászlótól, hogy egyes nemzetiségi agitátorok rosszindulatu besugásainak felül s csorbát a lap és a cikk írójának megbírhatóságán.

— **Báró Vojnits István Aradon.** A munkapárti képviselők nagy és díszes csapata báró *Vojnits István* vezetésével Aradra utazott, hogy gróf *Tisza István* győzelmét elősegítse. A politikai értekezleten báró *Vojnits* nagyszabásu beszéd keretében ismertette azokat a politikai szempontokat, melyek az aradi választókat *Tisza* táborába terelik. Fejtegetéseit — mint tekintélyes aradi lapokban olvassuk — zajos tetszéssel fogadták az ottani választók. Gróf *Tisza* fényes győzeimét kétségtelennek tartják.

— **Zákó Milán kerületében.** A titeli választókerület népszerű országgyűlési képviselője *Zákó Milán* szombat este Szablyára érkezett. Vasárnap néhány látogatást tett és azután Csurogra utazott, innen pedig hétfőn Sajkásgyörgyre.

— **Ujvidék város a kormány mellett.** Ujvidék város törvényhatósági bizottsága e hó 27-én tartott rendkívül közgyűlésén, *Molnár Hugó* ref. lelkész indítványára nagy lelkesedéssel, egyhangulag a következő határozati javaslatot fogadta el:

Ujvidék sz. kir. város törvényhatósági bizottsága mai napon tartott közgyűléséből kifolyólag mindenekelőtt nagy megnyugvással veszi tudomásul a kormányválság olyan megoldását, mellyel a trón bizalma és az országgyűlési nemzeti munkapárt támogatásával és ezeknek együttes találkozására gróf *Tisza István* kezébe tette le Magyarország alkotmányos kormányzását.

Ismerve államférfiúi kiváló tulajdonságait, nehéz időkből, válságos viszonyok között tanúsított rendületlen és nagy lelki erőt mutató magatartását az ország legmagasabb fényes közjogi állásában, mint miniszterelnököt a vezetése alatt álló összkormányval egyetemben örömmel üdvözlö s részükre bizalmat és feltétlen támogatását nyilvánítja.

Egyben határozatilag kimondja a közgyűlés, hogy eme határozatról szóló jegyzőkönyvet a főispán ur öméltségének vezetése alatt egy szűkebbkörű kiküldöttség viszi fel és személyesen adja át a miniszterelnök ur Önagyméltóságának.

A rendkívüli közgyűlés egybehívását dr. *Szlezák Lajos* orsz. képviselő és 32 társa kérték. *Szlezák* tapintatos intézkedésének köszönhető, hogy a csekélyszámu ellenzék távolmaradt a közgyűlésről s így lehetővé tette az egyhangu határozatot.

A bácsmegeyi irodalmi botrány.

Annak nevezi egy budapesti délutáni újság a *»Köznevelődés és Jótékonyág zászlótartói«* című kiadását. Ebben a műben olyanok életrajzát találjuk, aki a kultúra és jótékonyág terén tevékenységet fejtettek ki és — állítólag — érdemeket is szereztek.

Hát ismerjük el, hogy a műben szereplők közül 10—15 embernek csakugyan vannak érdemei. De a többi csak annak köszönheti az *»életrajz«*-ához fűzött toronymagasságu dicséreteket, hogy a könyvet drága pénzen megvette s így a reklámozást megfizette.

A 40, illetve 60 koronás könyv úgy jött létre, hogy *Csoőr Gáspár* hírlapíró 30%-os részesedéssel megbízták a könyv kiadásával. *Csoőr* pedig az adatok és fényképek beszerzésére bácsmegeyi irodalmi nagyságokat kért föl, akik csoportonként ismertették vele azokat az oszlopos tényezőket, akiknek jogcímük van pályafutásuk megőrkítésére. Hogy iömérdék az ilyenek száma Bácsmegeyében, azt a *»mű«* tartalma bizonyítja.

Az esethez a nevezett újság a következő megjegyzéseket fűzi:

»A terv — ha nem is izlésesen, de — egyszerűen volt felállítva: a Bácskában mindenkinek elkérjük a fotografiáját, belenyomják egy albumba, dicséreteket írnak mellé, a mennyi csak elfér az arckép alatt, az albumot kinyomatják, bekötetik és megrendeltetik mindenkivel, aki az albumban benne szerepel és le van dicsérve, hogy milyen nagy jótékonyági zászlótartó. Egy album ára vászonba kötve 40 korona, bőrbbe kötve 60 korona, ha elfogy ezer példány, az legalább is negyvenötvenezer korona. Ebből — és itt volt

az igazi szándék elrejtve — a költségeket a József kir. herceg szanatórium-egyesület előre fizeti, a mi haszon marad, abból 30% Csóór Gáspáré, a többi az egyesületé . . . Olyan Kolumbus tojása az egész!

Egy iparostanonciskola jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Topolya, 1913. jun. 24.

Lélekemelő ünnep volt e hó 22-én a topolyai iparostanonciskolában. E napon tartották meg az iskola fennállásának 25-iki évzáró ünnepélyét. A vizsga iránt érdeklődőket már az épület és annak bejárata, a szép virág- és lombkoszoru díszítése is meglepte. Dél előtt munka- és rajkiállítás volt, amelyen értékes dolgokat láttunk.

A vizsgán megjelentek Bodrog Mór iparostanonciskolai elnök, téglagyáros üdvözölte. Beszédében fejtegette az intézet 25 éves működését az iparostanonciskola célját és hasznát, és buzdította az iparosokat, valamint a tanoncokat a kitartó munkára; azután kitartásra buzdította a tantestületet. Ezután 36 tanuló elméleti haladásért 81 korona jutalomban részesült; 35 tanuló pedig ipari munkáért kapott jutalmat.

A jutalmak kiosztása után Sulyok János elemi iskolai igazgatótanító buzdító beszédet intézett a tanulókhöz; majd Bodroghoz intézte szavát, mint aki 25 éve elnöke a jubiléum tanonciskolának. Szép beszéde bevezető részében ezeket mondta:

»A topolyai iparostanonciskola ez alkalommal 25 évi zarárvizsgáját tartotta meg.

Huszonöt év az ember életében hosszú, egy iskola életében talán lehet, hogy rövid idő.

Az ember életében hosszú, mert azok, akik 25 évvel előbb még 25 éves újak voltak, a másik 25 év elteltével kezdő öregember számba mennek.

Huszonöt év alatt nagyon sok víz elfolyik a Dunán, 25 év alatt nagyon sok változás történik a világban.

Huszonöt év alatt a tengerben szigetek vesznek el és más helyütt újabb szigetek emelkednek ki. A tenger partjai egyes helyeken leomlanak s a mélységbe zuhannak, s más helyen a víz elvonul mellőlük és kopáran az égnek merednek.

Az ember élete is ilyen tenger, egyik részen bont, a másik helyen épít.

Bontani iparkodik az ósdi akadályokat, és fölépíteni iparkodik az újkor kulturvímányait. Istentől kapott lánglelkületénél fogva előre, a magasba tör s ami útjába akad, kénytelen azt lerombolni.

A rombolás és építés azonban nem megy könnyen: A vihar is jágat mi orombol, villámok szor, nagyokat dörron, mintha haragudna, s fájdalommal záporosókat ont, mintha kifáradt munkájában keservesen sírna.

A vihar azután elvonul s szörnyű munkáját lefordult faágak, szíjjelszórt háztetők, s a hegytetőről legördített köszikák mutatták, így az ember küzdelmének 25 éves viharjait is, arcának barázdái, fejének megjelent őszfürtjei, s szemének meglágyult sugarai jelzik.

A vihar elvonulta után azonban nem sok időre a napsugarai egy új életre ébredt üde növényzetet, újra épült palotásorokat aranyoznak be, s azt mondják a szemlélőnek, hogy ime a rombolás után itt van az újra építés gyönyörűsége.

A magyaranyu beszéd nyomán felhangzott lelkes éljenzés jelezte a szívek és lelkek visszhangját. M.

A multság vége.

Titel, 1913. jun. 24.

Titelről jelentik a következő borzalmas esetet:

Vasárnap este vidám társaság tért be a város egyik legforgalmasabb pontján levő Anker-kávéházba. Nyolc intelligens fiatal ember, többek között dr. Kalocsay Sándor ügyvédjelölt, Schneider János aljegyző és még többen.

Vidám bácskai dárídó következt, durrogtak a pezsgős palackok, a bácskai tamburás zenekar pedig a jó kedvet szolgálta. Így ment ez hajnali négy óráig, a mikor már valóságos sör, bor és pezsgősüvegbarrikád vette körül a mulatezókat. Az ur társaság, nótával kísérte a tamburások játékát fáradhatatlanul. A tamburások azonban kifáradtak, különösen azért, mert az urak nem ragasztottak bankót a homlokukra. Bujár György tamburás ki is jelentette, hogy ő bizony tovább nem játszik, ha az urak nem adnak pénzt

a bandának. Kezdte is összeszedni a szerszámait és az ajtó felé indult.

— Megállj! — kiáltott egy harsány hang. Schneider János aljegyző volt, aki egy huszkonorás bankjegyet vett elő a zsebéből és a tamburások felé lobogtatta.

Bujár György a pénz felé nyult, a mire dr. Kalocsay ügyvédjelölt ráförmedt a tamburásra: — Add vissza a pénzt muzsikus én foglak fizetni. Ha nem engedelmességed, agyonlőlek!

Bujár kissé meghökkenett s első ijedségében a banda pénzből visszaadott Schneidernek 10 koronát, 10 koronát pedig megtartott. Kalocsay újra rászólt.

— Add vissza a 10 koronát is, de azonnal mert lelőlek.

Alighogy ezt kimondotta, a zsebéből revolvert húzott elő és Bujár tamburászenészre irányította. A revolver elsült, egy golyó Bujár fejébe repült aki jajszó nélkül holtan bukott le a kávéház padozatára. A részeg társaság kizozanodott és azonnal otthagya a kávéház helyiségét.

Dr. Kalocsayt a csendőrség letartóztatta, kihallgatásakor kijelentette, hogy részeg volt és nem emlékszik semmire. A vizsgálóbíró ma délután szált ki Titelen és ismét kihallgatta a gyilkos ügyvédjelöltet. Bujár Györgyöt ma délután boncolták fel és délután temetik.

Bajai levelek.

Baja, 1913. június 22.

(Színészek. — Csirkefogók. — Cselédek.)

1.

Alig »zajlott le« a legfelségesebb Királyszínházban Kovács Lilly vendégzereplése, már egy (szívünk)höz sokkal közelebb áll, mert hiszen megkapó művészetét *jelenleg is* nekünk és előttünk csillogtató másik művésznőt invitált meg hosszabb vendégzereplésre a jószemű Beóthy László. . . S Peterdi Etus megy! Viszi a szinpad szerete és a saját ragyogó művészetét. . . S ahogy mi ismerjük e nagy intelligenciájú, bájos művésznő előkelő kvalitásait: tudjuk, hogy vissza sem jön többé. A budapesti szereplés neki fényes szerződést, — nekünk pótolhatatlan veszteséget jelent! S a legegyszerűbb és legháziasabb primadonnát immár másodsor vesztjük el — s most már sajnos, végérvényesen.

Hacsak . . .

Eh, a tulságos szeretet mögött mindig ott lappang némi öntudatlan önzés is . . .

Pedig! Isten látja lelkemet, őszintén kívánom, hogy egy ragyogóan megfutoit művészi pálya zenitjén láhassam mielőbb a bajaiak kedvencét és bámulónak renetegével együtt én is feljugg-hassak majd: »Valamikor a miénk volt, lelkében talán még most is a miénk?!«

Már pedig az ő liliosoman fehér, leányos lelkénél nem lehet káprázatosabb a fővárosi szinpad dicsőség legvakítóbb ragyogása sem.

S ha a lelke csakugyan a miénk marad: az emlékezéssel együtt, miénk a művészeté is!

És mindez annyival bizonyosabb, mert ő maga mondta épen, hogy Baját lehetetlen elfelednie . . .

Nekünk őt még kevésbé . . . S most Remetéről, erről az izig-vérig való igazi művészberről kellene még egy megható nekrológot írnom, de hál! Isten, még nem ragadta ki körünkől az ország legfrisebb — direktori engedélye s különben is csak most gyűjtöm az életrajzi adatait, aminek alaposágával azt hiszem, őt magát fogom leginkább meglepni.

2.

Csak itt térek rá: talán bizarr egy kissé mai levelem alcimeinek csoportosítása; de irás-közben Heltai Jenő: »Irók, színészek és más csirkefogók« című novelláskönyve motoszkálván fejemben, önkénytelenül a fenti sorrend kívánkozott tollam hegyére.

És ezt sem mentségemül irtam most ide, hanem tudj! Isten, az illet *már* gyáva elhallgatni az ember . . .

Aminthogy nem lehet szónélkül és közömbös arccal elsuhanni a legutóbbi időben mindgyakrabban előforduló bajai tolvajlások mellett sem.

Hiszen csak a minap elmélkedtem egy hármast betörés különös tanulságáról s ime, a legutolsó napok cserkészései közben 5 egészen új lopási eset került terítékre. Ezek közül kettő biciklilopás, a másik kettő üzletfosztogatás (egyik helyütt pénz, a másikon 70 üveg sör tünt el a tolvajok kezén); a legszomorubb azonban mindenestre annak a magáról megfélekedett kisdiaáknak a cselekménye, aki a Sugovicában fürdő egyik színházi zenésznek a parton hagyott ruhájából elcsaklított 10 egész koronát!

És itt egyszerre megbénul a tollat irányító kéz . . . S a morált is hiába keresi a némán megdöbbenő lélek.

Az ilyesmin már csak sírni lehetne . . . De a baj kultúrához ezzel sem jutnánk közelebb. Mert itt nincs, ami fényt, világosságot vetne a kutató emberi elme tehetetlen tapogatózásaira. . . Itt csak magát a lesújtó tényt konstatalhatjuk, a megdöbbenő motívumok feltárása nélkül . . . Csak azt érezzük, hogy benne él valami a levegőben, ami benne van a mi modern századunk minden felülemelkedő fölényes gesztusaiban is s amit épen úgy nem tudunk megérteni, mint ahogy titok marad előttünk e könnyelmű gyermek csíny lélektani rugója is . . . (Ami ez esetben mégis, talán a kenyéért tülekedő szülők hanyag és ferde nevelési rendszerében rejlik?!)

De ami legjobban fáj, az, hogy előlött már elmélkedni sem érdemes, mert azt mondta tegnap kesernyész akasztófahumoral egy tulpés jóbarátom, hogy:

— »A gyakori lopásoknál csak a szerkesztő-változások gyakoribbak Baján! S minek itt okokat keresni? . . . Kit lehetne mindezekért *felelősségre* vonni?! . . . Gyere igrál meg egy pohár abszintet s e zöldszinű folyadékától te is rózsaszinben fogod látni az ilyen sötét és gyászos jelenségeket Akár a hatóságok! . . . Jegyezd meg, lehet hogy hasznát veszed valamikor, ma csak az *tud élni*, aki utálja és megveti az embereket. Mert aki az önzetlenség és emberszeretet zsírjától csöpög: az, enyhén szólva, a legnagyobb — idealista! Már pedig az ilyenek számára még nem épített az állam külön palotákat. Azok csak az *egész* bolondok számára szoktak kijárni . . .«

Ugylehet, az én barátomnak nincs mindenben igaza; de hogy okos ember, el nem vitathatja őrle senki sem . . .

3.

Cselédmizériák . . .

Ilyen és ehhez hasonló feljajdulások rikatták meg az egyik bajai újság »g. á.« jelzésű alkalmi cikkezőjét.

De csak sírni és panaszkodni tud a meg lehetőszen szűkszavu publicista; a megoldás módját nagybölcsen elhárítja az »illetékesek«-re, akiket megnevezni azonban — szintén elmulasztott!

Egyébként a gyakori cselédváltások izgatják különösképen, amelyek — szerinte — nehezen »szabályozhatók«; holott egy soral lejjebb önmaga penditi meg a cselédügyi cselédközvetítés nem egészen új eszméjét, amivel pedig — szerintem — az egész cselédkérdés egyszerre »szabályozható« lenne. Mert hiszen az is túlhaladott álláspont már, hogy a cselédközvetítés elfajulásának, tehát a gyakori cselédváltásoknak is a magas közvetítési díjak s az erre ehező ravasz és telhetetlen cupringerek az okozói.

Ezen pedig *csak* hatósági közvetítéssel lehetne segíteni!

S ha elgondolom, hogy mindez milyen kevésből kitelenék, szinte csodálkozom, hogy a hatósági cselédközvetítő hivatalok még mindig nincsenek felállítva.

Hiszen nem kellene messzire menni mintáért! (Mert tudom, hogy enélkül nálunk semmit sem képesek az »illetékesek« nyélbeütni . . .)

Ott van például a közösségi munkaközvetítés, illetve az ezzel szerves összefüggésben álló vármegyei törvényhatósági gazdasági munkásoközvetítés!

Ami ott jónak bizonyult, azt itt is meglehetne valósitani.

S majdnem bizonyosra veszem, hogy az egész cselédközvetítést *egyetlen tisztviselő* lebonyolíthatná olyképen, hogy ugy a helynéküli cselédek, mint a cselédet kereső szolgáltatók részéről bejelentett lakcímeiket, igényeket s egyéb körülményeket és adatokat pontosan nyilvántartaná s azokat az érdeklődőkkel *újtalanul* közölné, akik aztán maguk kereshetnék a további érintkezést egymással.

Megjegyzem, ez csak egy felületesen papírra vetett ötletecske, amihez nagyon sokat lehetne még pro és kontra hozzászólni; de hát őszintén megvallva: én nem is érzem magam »illetékesnek« a cselédkérdés egyoldalú megoldására.

Hanem hát: háziasszonyok (különösen ha obtyinár a férjete!) gondolkozatok a dolog felett — és cselekedjete!

Hiszen nem kell hozzá egyéb: csak egy kis szív és egy picurka jóakarát.

No meg egy kis gondolkozóképesség!

Nemő.

Magyarkanizsai témák.

Magyarkanizsa, 1913. jun. 23.

Csendben — minden láрма nélkül — működik ez a derék egyesület, természetes tehát, hogy Magyarkanizsa város »kultur« tényezői, a társadalomban vezető szerepet játszó, ugynevezett intelligencia nem pártolja. Ez a rideg közöny azonban nem alterálja a Zeneegyesület ambiciózus tagjait, nem érzik magukat megsértve az intelligencia nemtörődömsége miatt, sőt ellenkezőleg,

fokozott szorgalommal tanulnak nap nap mellett, hogy megmutassák ennek a diszes társadalomnak, hogy hiába nézi le az önzetlen munkát, hiába kicsinyeli a nemes törekvést — a Zeneegyesület mégis tisztességgel halad azon az uton, amelynek célja a kultúra terjesztése s amely célnak, hogy meg is fog felelni, arra teljes garanciát nyújtanak az egyesület tagjai.

Hogy kicsoda fáradság volt a Zeneegyesület megalapítása, azt csak az tudja kellően mérlegelni, aki ismeri a helyi viszonyokat. Itt, ahol három ember közül kétfő bizonyára ellensége egymásnak, ahol a társadalom annyiféle van tagolva, ahány család van, itt bizony nem kis munka volt összehozni 25 embert, akik estéről estére kezükbe veszik azt a hegedűt csak azért, hogy Magyarokanizsa intelligenciájának zenei élvezetét nyújtsanak, annak az intelligenciának, amely a koncertek helyett jelenleg egy rossz mozi még rosszabb képeiben talál gyönyörűséget! No de elég ebből ennyi!

Vasárnap este a Gazdakörben tartott hangversenyt a Zeneegyesület. Kevesen voltak, de akik ott voltak, azok egész este ünnepelték az egyesület tagjait. A program minden számát frenetikus tapsvihar közt meg kellett ismételní. A betanítást Pulay Andor polgári iskolai tanár végezte kiváló szakértelemmel, külön dicséret illeti Werner r. k. segédlelkész és a helybeli r. k. tanítótestületet, akiknek az egész Zeneegyesület megalapítása köszönhető.

A Kaszinóról mult héten írott cikkem egy kis vitát rögtönzött a Kaszinóban. Voltak olyanok, akik egy kicsit prüszköltek, de voltak olyanok is, akik igazat adtak nekem. Az »Alkotmány« hecc azonban nem fejeződött be, mert úgy hírlík, hogy egy új társaság van alakulóban, amely nem lesz egészen mentes a felekezeti jellegtől!

Por nemcsak nálunk van, van mindenütt. De míg másutt a haláságnak van gondja arra, hogy az emberek meg ne fulladjanak a temérdek portól, addig a mi városunk vezetősége csak most határozta el, hogy utcalocsoló kocsiakat rendeljen. A rendelés állítólag el is ment már s így bizton remélhetjük, hogy mire a nyár elmúlik, lesz locsoló kocsik is.

A járás területén pár évvel ezelőtt felfedeztek egy csoda vizforrást, amelynek vizét Grünfeld Hermann levezette a népkertbe s ott egy teljesen modern felszerelésű fürdőt építet. A fürdő munkálatai már a befejezéshez közelednek. Amilyen megbecsülendő Grünfeld vállalkozási szelme, épen olyan kívánatos városunk fejlődésének érdekében is, hogy a fürdő a várakozásnak megfelelően. A víz orvosi szakteltek véleménye alapján feltétlen gyógyhatású, már most csak az a fontos, hogy a betegeknek is ez legyen a véleményük.

Érdekes kártyaparti folyt le a mult napokban a budapesti gyorsvonat egy második osztályú fülkéjében. Dr. Koch Arnold kerületi orvos és Porgányi Gyula városi főmérnök filléres alapon alsóztak. Laczkovits Károly és Adám Samu kibiceltek. Hogy, hogyan Adám Samu még Szegeden kiemelte a kártyacsomagból piros felsőt anélkül, hogy a két kártyázó észrevehette volna, de nemcsak a kiemelés nem vették észre, hanem egész Budapestig a legnagyobb hévvel ütötték a blattot felső nélkül!... Hazáérve Adám Samu visszaadta dr. Kochnak a piros felsőt, aki természetesen igen meglepődött és nem tudta megérteni, hogy ő azt nem vette észre. Mikor Porgányi mérnök meghallotta az esetet, visszakövetelte Kochtól a 40 fillér nyereséget!... Hogy Koch visszaadta-e, azt nem tudom, de azt észre vettem, hogy a Kaszinóban, mielőtt hozzáfognának a kártyaparthoz, mindkettő, a mérnök is, a doktor is, kétszer is megolvassák a kártyát!...

Vasárnap este a dalárda egy minden tekintetben sikerült műkedvelői előadást rendezett. Színre került Csepreghy énekes színműve, a Piros bugyellárás. A szereplők egyenként és összesen kitűnően állották meg helyüket. Különösen nagy sikere volt Varga Katiczának, aki természetes játékkal, kellemes hangjával valóságos elragadta a közönséget. A férfiak közül Széchenyi György, Sárkány Lukács és Apró Sándor produkáltak elismerésre méltó játékokat.

A betanítást Lipták Sándorné urnő végezte teljes szakavatottsággal.

—ám—

A kassai kirándulás.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Szeghalom, 1913. jun. 22.

Az Orsz. Magyar Gazdaszövetség f. é. június hó 18-án Kassán tartott nagygyűlésén, a Bács-Bodrogvármegyei gazdasági egyesület, Törley Gyula társelnök, Inhoff József egyetemi titkár és Hesz Márton egyetemi megbízott vezetése alatt 29 tagú társasággal képviseltette magát. A társaság — mely a fentvezetettek kivül Kírst Dánielné, Hesz Mártonné, Rack Józsefné, Inhoff Margit urnők, továbbá Pality Antal kossuthfalvi jegyző, Rack József szentfűlöpi aljegyző, Kírst Dániel verbázi takarékpénztári igazgató és Jenovai I. gádori tanító; ezenkívül a gádori, apatini, körtési, csónoplyai, csantavéri, tornyospusztai, kossuthfalvi gazdaköri kiküldöttekből állott — f. é. június hó 13-án indult utra és még aznap Szabadka, Szeged, Félegyháza, Kecskemét, Czegléd, Szolnokot át Hatvanra érkezett. Utközben Szabadka, Szeged és Szolnok városokat tekintette meg a társaság, az éjjelt pedig Hatvanban töltötte.

Itt másnap, azaz június hó 14-én délelőtt a kirándulók a »Hatvan-Deutsch«-féle uradalmat tekintették meg, melynek mintatehenészete mindannyiunkat meglepett. Az egész gazdaságot a pedáns és példászerű rend jellemzi. Az uradalom előzékeny jószágigazgatója minden lehetőt elkövetett, hogy a rövid időn belül, mely a társaság rendelkezésére állott, a gazdaság beosztását, annak kezelését illetőleg, magának némi tájékozódást szerezzen.

Még aznap délelőtt Miskolcra utaztunk, hol — miután a »Korona« szállodában megszálltunk — Kammerer Mihály bankár, szabadkai földink kalauzolása mellett megtekintettük a diószegi vasgyárat, melynek nagyméretű berendezése, üzeme, annak óriási méretű telepe mindenkit bámulatba ejtett. Csodálatos látványt nyújtott a savanyu körte, izzó, folyékony acél formába öntése. Este a városba visszaérve közös vacsorára »Avas« hegyre rándultunk ki.

Utunk további iránya Kassán Poprádon át a »Magas Tátrába« vezetett, ahová június hó 15-én délelőtt érkezünk meg. Első stációnk Csorbató volt. A kirándulók itt nagy melepítés érte, amennyiben a tenger színe fölött 1500 méter magasságban fekvő vidéken nagy hideg és erős havazás uralkodott, úgy hogy szobáinkat éjjelre fűteni kellett. A Csorbatópart romantikus környéke, természeti szépsége elbájoló, de még remekebb a »Magas Tátra« hegycsoportozata alján az 1800 méter magasságban fekvő Poprádi tó és az ekhez vezető út, mely a 2500 méter magas »Tengerszem« csúcs lábánál terül el. E környékről szemlélhetjük a »Magas Tátra« nevezetes hegycsúcsait; u. m. a 2645 méter magas Lomniczi, Gerlachfalvi, Nagyszolóki stb. csúcsokat. Majd bejártuk a »Magas Tátrai« villamoson Tátraszéplak, Tátrafüred és Tátralomnicz festői szépségű fürdőtelepeket; a tarjái siklón pedig Tarjákára s innen erős — január hónapba illő — havazás közepette a »Tarpataki« vizeséhez mentünk. Három napi tátrai tartózkodásunk után Poprádra érkezünk vissza, ahonnan a dobsinai jégbarlanghoz rándultunk ki. A 32 kilométeres kocsit, vadregényesnél vadregényesebb vidéken, gyönyörű serpentin sziklába vágj utakon vezetett keresztül, míg maga a jégbarlang az ő csodálatos alakulásaival bámulatba ejtett mindenkit. A »Fehér« szállodában — hol a zombori polgári iskola kirándulóival találkoztunk — elköltött ebéd után a megtett kocsit uton visszatérve éjjelre Iglóra s majd f. hó 18-án reggel a gazdagylülésre Kassára utaztunk, ahol már akkor hemzsegett az egész város a gazoagyülésre rándult több ezer idegentől. Kassa város gyönyörű építkezése, szépsége, számos impozáns tanintézete meglepő és kellemes benyomást gyakorol az idegenre.

A gazdagylület megelőzőleg a gazdaszövetség elnöksége Darányi Ignác és gróf Hadik János az Abaujtona vármegyei gazdasági egyesület elnöke, megkoszoruzta a püspöki székesegyház előtt álló »Honvéd« szobrot és a székesegyház kriptájában nyugao II. Rákóczy Ferenc fejedelem hamvait. 1/210 órakor a katonai lovardában kezdetét vette a nagygyűlés, melyen házánk hírneves agrárferiai lelkes aktuális gazdasági társadalmi beszédeket tartottak. Gyűlés után a gazdak ezrei és vezetői, a város több vendéglőiben társasébeden vettek részt. A bácskai csoport a délután folyamán megtekintette a »Javitó« — a női gazdasági tanintézetet és a kir. gazdasági akadémiát.

A gyűlést követő napon, egy kb. 250 tagból álló társaság a »Hegyaljára« rándult ki, hol megtekintettük a tályai, tarcsali és tokaji szőlőket. A kirándulók — melyek külön vonaton utaztak — Zemplénmegye határi állomásán »Golopon« a járási főszolgabíró lelkes beszédben üdvözölte, majd a tarcsali szőlészeti és borászati felügyelő a hegyaljai szőlőket és borokat ismertető előadást tartott; mely után Bernáth Béla orsz. gyűl.

képviselő vezetésével egyes szőlők bejárása következett. Báró Maillott szőlőjébe érve, tizóiraival, sör és jó hegyaljai borral vendégettek meg a kirándulók. A lelkes hangulatban számos toaszt hangzott el, míg azután Tállya községbe érkezve, elsősorban az ev. templomba vonultunk, hol Kosuth Lajos nagy hazánkia 1802. év szeptember havában megkereszteltetett. Itt a helybeli ev. lelkes szívhez szóló szavakban üdvözölte az orsz. sz. minden részéből ide sereglett kirándulókat. Délben Tállya község vendégei tiszteletére bankettet rendezett melyen Bernáth Béla orsz. gyűl. képviselő üdvözölte a kirándulókat, ezenkívül beszéltek még Székely a kecskeméti és Hesz Márton a bácskaiak részéről. Fedák dr. az orsz. gazdaszövetség titkára Bernát képviselőt köszöntötte fel. Ebéd után a kirándulók csoportokra osztva borkóstolóra a pincébe rándultak. A bácskaiak dr. Szabó Gyula kir. tanácsos szőlőbirtokos pincéjébe jutottak, hol részük volt a hegyaljai borok különféleségeit, az asztali, a szamorodni és a borok királyát az aszút is megízlelni. Legjobbnek bizonyult a 6 puttonyos és 18 éves aszu. Az idő rövidsége nem engedte meg, hogy hosszabb ideig időzzünk itt és így — bár sajnálkozva — el kellett hagynunk ezen helyet is, hol a legmagyarabb vendégszeretben részesültünk. Immár hazafelé vettük utunkat s Szerencs, Tokaj, Nyiregyháza, Debrecen, Püspökladány, Nagyvárád, Csabán át, Orosházára utaztunk, itt kiszállva Árpádhalomra gróf Berchtold Lipótné birtokára mentünk, hol a vetőmag nemesítést tanulmányozta a társaság. Ezt befejezve, Szegednek vettük utunkat s Palics fürdői rövid tartózkodásunk után Szabadkán egymástól elválva, a legjobb egyetértésben, új ismeretekkel gazdagítva, a legszebb emlékekkel elelve, térünk ismét vissza a csendes, falusi otthonunkba, hogy szerzett tapasztalatainkkal hasznára lehessünk a község összlakosságának.

Hetényi.

Számadások az ujvidéki ünnepségről.

Az ujvidéki aviatikai ünnepséget rendező bizottság a napokban számolt el az anyagi eredményről, a bevételekről és kiadásokról.

Göbel pénztárnok a következőket jelentette:

A felolvasáson és hangversenyen 1466 K — f
A népiünnepélyen 5040 » 10 »
A repülőnapon 33468 » 94 »
Ujvidék sz. kir. város adományai . 1000 » — »

Összesen 40974 K 04 f

Ezzel szemben kiadás:

A felolvasáson 71 K — f
A népiünnepélyen 2809 » 32 »
A repülőnapon 10905 » 86 »

Összesen 13786 K 18 f

A ki nem fizetett számlák mintegy 1100 koronára rugnak úgy, hogy a kiadások összege 14944 korona 40 fillér. Ekként a tiszta haszon 26029 korona 54 fillér. A részletes kimutatást a jegyzőkönyvhöz fűzött jegyzék tünteti fel.

Eme 26029 korona 54 fillérből az elnök előterjesztésére 25000 korona a magyar Aeroszövetség részére átutaltatott. 1029 korona 54 fillér netáni eddig be nem mutatott számlák fedezésére és egyéb még felmerülhető kiadásokra visszatartatik azzal, hogy amennyiben, ami azonban valószínűtlen, ez utóbbi összeg ezen kiadásokat nem fedezné, a hiány az Aeroszövetség által a neki átutalt összegből, pótlandó. A pénztárnok véleménye szerint ennek szükségége alig fog fennforogni s legrosszabb esetben is csak néhány száz koronáról lehet szó. Eme határozat foganatosításával a közgyűlés az elnököt és a pénztárost bizta meg.

A számadások hitelességét nem vonjuk kétségbe, csupán arra vagyunk kíváncsiak, hogy részletekben mire fordították a 13,700 koronányi kiadást. Azt hisszük, hogy erre mielőbb fölvilágosítást kapunk.

Bács megyeiek viszontagsága Amerikában.

— Saját tudósítónktól. —

New-York, 1913. jun. 10.

Amerikába vándorolt bács megyeiek viszontagságos eseteiről ezek a hivatalos jelentések érkeznek az ellis islandi bevándorlást ellenőrző hatóságától:

A 22 éves Gál Ilona Regőczéről érkezett a President Granttal, hogy férjéhez, Gál Fábánhoz utazzon Clevelandba, O., aki ott a Lisbon Road 2650. száma alatt lakik. Pénz nélkül érkezett meg Ellis Islandra, minél fogva a vizsgáló bíróság

visszatartotta, felszólítván férjét, hogy számára pénzt küldjön utazási költségre.

A Columbiával érkezett *Vaskútról* a 24 éves Bauer Ede, hogy rokonához, Wéber Ferenchez utazzon Lebanonba, Pa., aki a Widmann Str. 330 száma alatt lakik. Súlyos szivbaj, általános testi gyengeség és lesóványodás miatt állították ki ellene az orvosok bizonyítványt, amelynek alapján a vizsgáló bíróság kizárta. Legközelebb deportálják.

A 28 éves Székamla Anna, két kis gyermekével, az Ivernián érkezett *Futakról*, hogy férjéhez Székamla Györgyhöz utazzon Akranba, O., aki a Main Str. 108. száma alatt lakik. Pénz nélkül érkezett meg Elis Islandra, minélfogva a vizsgáló bíróság visszatartotta, felszólítván férjét, hogy elakadt családjá számára pénzt küldjön utazási költségre.

A Kronprincessin Ceciliával érkezett a 43 éves Taler Terézia, hogy leányához Gartner Teréziához utazzon Chicagoba, aki a Princeton Ave. 3038. száma alatt lakik. Magával hozta unokáját, a két éves Gartner Katalint, hogy ezt a fentebb nevezett anyjához vigye. A vizsgáló bíróság visszatartotta őket, felszólítván az anyát affidavit beküldésére.

Küllődről érkezett a Kronprincessin Ceciliával a 36 éves Nistred Regina, hogy férjéhez utazzon Chicagoba, aki a Sheldon Str. 5407. száma alatt lakik. Magával hozta a 16 éves Kóti Teréziát, hogy sógorához, Bauer Györgyhöz és a 6 éves Rainer Katalint, hogy apjához vigye, akik együtt laknak az ő férjével a fentebb említett címen. A vizsgáló bíróság visszatartotta őket felszólítván Rainer Katalin apját megfelelő affidavit beküldésére.

H I R E K.

A képviselőházból.

Pénteken volt az utolsó érdemleges ülés. Ekkor kerültek harmadszor olvasásra az előző napon megszavazott javaslatok. Ez alkalommal történt az a fontos és okos intézkedés is, hogy az interpellációk sokaságát törölték a »Napirend«-et jelző nyomtatványról. Ez a rendelkezés nap-nap után ismétlődő félszeg formálitást és sok nyomdaköltséget szüntet meg.

A képviselők lassan s elkésve jöttek. Ami nem is volt csoda, mert hiszen előző este gróf Tisza Istvánt ünnepelték. Ilyenkor a lelkesedés heve, a rajongás mámorra szállja meg s jó sokáig tartja fogva a lelkeket. Az ünnepi hangulat hatása tehát másnap is érezteti erejét.

Báró Vojnits István, aki a bankétet rendezte s aki az egész éjjelen át féltő gonddal őrködött az ünnepséggel kapcsolatos minden jelenségre, apró részletre, nehogy a legkisebb hiba is történjék, az első volt a pártelnökök közül. Gróf Tisza Istvánt és gróf Khuent kereste; de mindketőjükre várnia kellett, mert a koránfekvő szolid miniszterelnök kivételesen éjfélig hallgatta a zamatos, fülbemászó bihari nótákat, s így későn fekvődvén le, a rendesnél később is kelt föl. Gróf Khuen pedig a Hangliban pihente ki az éjjeli fáradságát.

A bácskaiak közül az első egyike volt báró Vojnits Sándor. Képviselőtársai sorban fölkeresték és melegen gratuláltak neki abból az alkalomból, hogy a munkapárti club alelnökévé választották meg. Szabadka I. kerületének népszerű követe boldogan köszöntötte meg a szeretet és ragaszkodás erőteljes megnyilvánulását. Szavaiból kicsendült új állásához fűzött ambíciója és az a reménye, hogy ebben a minőségben nagy szolgáltatásokat fog tenni a pártnak. És ez valószínű is, mert Vojnits Sándor báró nemcsak a parlamentben, hanem az országos közélet minden számottevő rétegében nagy összeköttetésekkel bír.

A tolyosón volt látható *Szemő* István főispán is, aki *Scultéy* Ferenc alispán és *Hauke* Imre zombori polgármester társaságában jelent meg. A zombori urak, akikhez később báró Vojnits István, *Latinovits* Pál és dr. *Konyovits* Dávid is csatlakozott, fölkeresték báró Hazay Samut, akit arra

kértek, hogy Zombor város részére egy ezred katonaság és egy katonazenekar elhelyezését eszközöljön ki. A honvédelmi miniszter a kérelmet méltányosnak és teljesíthetőnek jelezte. A főispán és alispán később megyei ügyekben tanácskozott Vojnits báróval. Szóba került a legközelebbi — július 3-iki — vármegyei rendes közgyűlésen tárgyalás alá kerülő sok fontos ügy. Ezen a közgyűlésen foglalnak állást az új kormány hivatalbalépésével is. Kétségtelen, hogy a törvényhatóság zajosan fog tüntetni gróf Tisza mellett.

Szemző főispán a Házból egyes miniszteriumokba ment, ahol Zombor városát érdeklő több fontos és a közel jövőben megoldásra kerülő kérdésben tárgyalt.

A Házban ismét szóba került »*Az Est*« által fölfújt palánkai házvétel ügye. *Scultéy* alispán véleményét is szeretnék volna hallani. Az alispán természetesen nem nyilatkozhatik mindaddig, míg az ügy hivatalos aktáit át nem tekintette. Az iratok rövidesen eléje kerülnek. Dr. Ritter szolgabírónak a népgyűlést betiltó végzését természetesen helyeselte, mert helyénvaló és törvényes volt. Az egész »*ügy*« egyébként egy önmagával összeférhetetlen nemzetiségi agitátor alantas boszumanővere, melynek mérgezett nyilait magát, a rendezőt fogják megsebezni.

Latinovits Pál Regőce derék jegyzőjével, *Heil* Józseffel tárgyalt az ottani iskolaépítkezés dolgában. A 17000 korona folyósítási egy kis nehézségekbe ütközik s elhárítására kérték föl a befolyásos honatyát. *Latinovits* persze az ő megszokott szives készségével rendelkezésre állott hívének s nyomban érintkezébe lépett az illetékes kormányférfiival.

Evetovits Jánost ismét *Dicks* Lajos dunabölkényi jegyző fogta le. Kincstári földnek az ottani gazdák részére való átengedésére szólítja serény munkába a notáriust s nem hagyta nyugton *Evetovits*ot, akinek még néhány tucat kerületbeli megbízatása volt, ez az ügy foglalkoztatta leginkább. Ebben az ügyben kellett a földmívelési miniszteriumban és Vojnits báróval tárgyalnia, nem csekély boszuságára *Janiga* Jánosnak és *Konyovits* Dávidnak, akik már napok óta lesték az alkalmat, hogy a verbászi követet egy-egy igen fontos szabadkai, illetve zombori ügyben legalább *félórára* lefoglalhassák.

Dr. *Zsubory* József és *Dungverszky* Bogdán néhány választóját a karzaton helyezte el. Az óbecsei követ ezután Vojnits bárót kereste föl, akivel két óbecsei ügyben tárgyalt. Mindkét dologhoz a fejlődő községnek nagy érdeke fűződik. A báró természetesen készséggel ígérte meg közreműködését, — már csak azért is, mert *Dungverszky* Bogdán legkedveltebb hívének egyike. Itt kell megemlékeznünk arról is, hogy az excellenciás ur részére készített diszpolgári oklevelet már Óbecsére szállította a szabadkai festőművész. Gyönyörű művészi munka, mely méltán fog általános fel-tűnést kelteni.

A politikai eszmecsereinek előterében állott gróf *Tiszának* előző napon a balkánkérdésről elmondott külpolitikai beszéde. Általános a felfogás, hogy magyar államférfi parlamenti szereplésével még nem aratott oly nagy és fényes sikert, mint Tisza István ezzel a nagyszabású, egész Európa érdeklőjét erősen átfogó felszólalásával. A külfölddel összeköttetésben álló beavatott politikusok ekkor már tudták, hogy a berlini, bécsi, szentpétervári, londoni, párisi római lapok terjedelmes vezércikkben foglalkoznak a beszéd politikai súlyával és messzenő kihatásával. Ez a beszéd adta meg az első erős lökést a Balkánállamok közt ujabban fölmerült és elmérgesített háborus kérdések gyors megoldására.

Sok elismerés és dicséret jutott *Hege-düs* Kálmának is, aki előző napon a köz-

társaság ellenes törvényjavaslatot szárnyaló gondolatokkal, csillogó eszmékkel, a történelemből és az élet igazságaiból merített megkapó példákkal telített beszéd keretében, ragyogó ékeszólással fejtegette.

— Nem hiába *Tisza* István szeme akadt rajta, ő hozta a parlamentbe; de meg is látszik, hogy ész, tudás, parlamenti iskolázottság dolgában az első közé tartozik — mondogatták a képviselők.

Izgalmas betörési kísérlet.

(Igaz történet)

A fantázia és a félelem néha olyan félszeg helyzeteket teremt, melyeknek hatása alatt sirna és nevetne is az ember.

Ilyen furcsa helyzet támadt a közelmúltban vármegyénk egyik kicsiny, de kies községében. Ebben a sokat emlegetett községben lakik vármegyénk egyik legtekintélyesebb nemesi családja, melynek feje ma is számottevő tényezője közéletünknek. Ennek a családnak legifjabb női sarjáról — nevezzük Deák Grétiének — léssen szó ezuttal.

Deák Gréti kisasszonyt leginkább arról az előnyös oldaláról ismerlek, hogy mint házi kisasszony a családi tüzhely körül a gazdálkodás minden terén zseniálisan állta meg helyét. De akit arról a gyenge oldaláról is ismertek, hogy bátorsága gyakran felmondta a szolgálatot.

Amilyen bátor és lármás volt nappal és stentori hangja a harmadik szomszédba is elhallatszott, olyan félnék és meghunyászkodott volt este, midőn az esti csillag jelent meg az égboltozaton. Aludni menni csak hű szárnysegéde, *Keszeg* Kati és *Luli* kutyája társaságában ment, s ha legkisebb zajt hallott, mindjárt felhívta a konyha főtanácsosát, *Vercselka* Marcellina leányasszonyt, kinek imponáló, Nagy Frigyes gránátosára emlékeztető termete bizonyos biztonsági érzéssel töltötte el lelkületét, s aki *Dingó* nevű 40 éves vizsla és *Jancsi* nevű macskája kíséretében hatalmas papucsai csörgetésével rettegve csodáit alakja volt az uri udvarnak szükség esetén hatalmas vaslapáttal felfegyverkezve tekintélyes közbiztonsági segédcapatot képezett. Az uri kastély védői közé tartozott még *Dida* nevű katonaviselt mindenek, ki ugyan a mesebeli ágyunál is siketebb volt, de komoly veszedelem esetén bizton a képére mászott volna minden ellenségnek. Az így fölfegyverezett várurnó ily hatalmas segédcapatokkal ellátva nem is félt. De nem is kísérelte meg senki a betörést, mert a várurnót jó szíve és a föld népéhez való jóindulata miatt mindenki szerette.

De hát *Lucifer*, ki a lelkek megrontására és az emberek ijesztésére járja be a világot, egyszer elhatározta, hogy megtréfálja a vár hajadon urnójét.

Egy szép, enyhe májusi éjjelen *Luli* kutya szokatlanul morogni kezdett s azután erős ugatással félelmetesen harsogta be az éjjel csendjét. *Keszeg* Kati rémülten riadt fel horkolásából s visszafojtott lélekzettel leste az ijesztő fejleményeket. Deák kisasszonyt is megzavarta a zaj abban a szép álmában, hogy *Gerbaud* cukorkából kies tündérpalotát épített magának. Hirtelen magamellé vette *Katit*, a hű palotahölgyet és *Lulit*, a négykezü szárnysegédét. A palotahölgynek eszébe jutott, hogy éjjel a ház előtt cirkálni szokott *Makaza* Márkó bunyevác strázsa, vulgo rendőr. Az ablakhoz sietett s az ott sétáló öreg őrt felszólította, hogy vegye magához *Didát*, a detektívserűt mindenest s együttesen fogják el a betörőt. (Közben *Vercselka* Marcellina konyhafőtanácsosnő is *Luli* dühös ugatására fölébredve, hatalmas vaslapáttal felfegyverkezve s bekötött fővel mint *Murad* szultán, a zentai csata után hű *Dingó* kutyája kíséretében várta a segédcapatok megérkezését.) Jó idő eltelt, míg *Márkó* rendőr a vén *Didát*, ki jó borokról álmódott, fölébresztette. *Dida* hatalmas szénvonóval, *Márkó* rozsdás flintával s *Marcellina* vaslapáttal, reszkelve mint a nyárfalevél, megindultak az ellenség föl-kutatására.

Gréti urhölgy — mint Buda ostrománál *Petneházy* hajdúit — egyenkint emelte be embe-reit az ablakon. Eleinte *Marcellinának* ily célra legalkalmasabb hatalmas vállán jutottak be; később *Marcellina* *Dingó* hátára lépve mászott be, villogó szemekkel forgatva vaslapáját, mint egykor *Dobó* Katica, az egri vár hősi védője, amikor a török ellen küzdött.

— Hol van az ellenség?! Palacsintát sütök belőle!! Ribizli lekvárrá lapitom!! — kiáltá folyton, miközben térdei úgy reszkettek, mint a madarasi kocsonya.

Az öreg *Dida* közben szénvonóját készenléte helyezte és — mint 1848-ban a vörössapkások Szenttamásnál — szuronyrohamra készen várta az ellenséget. Bement az ebédlőbe, ahonnan a gyanus zaj hallatszott. Őt követték *Márkó*

rozsdás puskájával, Dingó és Luli kísérelében Marcellina. Gréti kisasszony már s harmadik kancsó vizet kapta nyakába s azt se tudta éle még vagy meghalt.

Dida hőiesen rohant be s kereste az ellenséget, de annak semmi nyomára se akadt. Egyszerre csak Marcellina az ablak fölött gyanus zajt hallott; ijedtében papucsát elveszíté s néma remegéssel az ablak felé mutatott. A csapat támadásra készen arra tekintett. Az ellenség ott állt előtte egy *leszakadt függöny alakjában*. A szél forgatta körül s ez okozta a gyanus zajt. Oriási hahota támadt. A süket Dida csak ennyit mondott:

— No, megöregedtem, katona is voltam, de ilyen ellenséget még nem láttam.

A kastély urnöje örömeiben pálinkával traktálta az őrséget. Marcellina pedig, olvasott hölgy lévén, örömeiben ezt mondta:

— Egyszer volt kutyavásár Budán, egyszer volt betörés nálunk, ez is talmi volt!

Éljenek a hősök!

Kérelem előfizetőinkhez. Ama tisztelt előfizetőinket, kiknek lapdija most esedékes, arra kérjük, hogy azt mielőbb küldjék be.

Uj nemes. A király *Ungár* József bácskossuthfalvi nagybirtokos, törvényhatósági bizottsági tagnak és törvényes utódainak a megyei közélet egyik köztisztelt alakjának a magyar nemességét *ómorovici* előnévvel adományozta.

Uj táblabíró. A király *Hettessheimer* Henrik zombori törvényszéki bírónak az ítélőtáblabírói címet és jellegét adományozta.

Dr. Benárd Emil előléptetése. A *Plósz* Sándor minisztersége idejéből nálunk előnyösen ismert nagytehetségű miniszteri titkárnak, dr. *Benárd* Emilnek a király a miniszteri osztálytanácsosi címet adományozta. Dr. Benárd szokatlanul fiatal korban jutott ehhez a soronkívüli előléptetéshez.

Anyakönyvi vizsgálat. *Kathonay* Domokos belügyminiszteri osztálytanácsos a napokban megvizsgálta a titeli és szabályi anyakönyvi hivatalokat. Szabályán — mint a belügyminiszterhez intézett jelen és jelzi, olyan jelenségeket észlelt, melyek kifogás alá esnek.

Szemző János. főszolgabíró tisztviselői e hó 24-én összejöttek a titeli casinóban, ahol a Marienbadban tartózkodó népszerű ferfiut névnapja alkalmából éltették.

A titeli járásbíró ügykezelését vizsgálta meg a napokban *Csarsch* Dezső ujvidéki törvényszéki elnök. Mindent rendben talált.

Házasságok. *Fried* Mór Illokról eljegyezte *Fischer* Jennyt, *Fischer* Izidor péterrévei kereskedő leányát.

Bakonyi György bőskereszturi tanító eljegyezte *Manó* Ilona tanítónőt.

Vargha József óbecsei tanító a napokban tartotta esküvőjét *Szabados* Etellel Adán.

Vermes Márton házasságot kötött *Kiss* Lujzával Szabadkán.

Jegyzárook figyelmébe ajánljuk *Hoffmann* Mihály özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Fizetéképtelenségek. Kanitz József *regőcei* és *Petrovits* Lázár moholi vegyeskereskedők fizetéképtelenek lettek. Mindketten egyezségekre törekszenek.

Polgáriiskolai tanítói oklevelet szerzett Molnár Károly ujvidéki ref. elemi iskolai tanító.

Egy tanító ünneplése. *Molnár* Gábor gombosi igazgató tanító 25 éves működése alkalmából nagyszabású ünnepséget rendeznek, melynek sorrendje a következő: 1. Junius 30-án d. e. 10 órakor a helybeli plébánia templomban ünnepélyes Tedeum. 2. Utána a központi iskolában diszgyűlés, melynek napirendje: a) Elnöki megnyitó, tartja *Faragó* János kir. tanfelügyelő ur. b) Az ünnepeltért küldöttség megy. c) Az ünnepelt működését méltatja: Nagy Mihály. d) A kir. tanfelügyelő ur átadja a miniszteri leiratot. e) A volt növendékek nevében üdvözlő: György Mihály ur, máv. mérnök. f) A jelenlegi növendékek nevében üdvözlő: Gátos Irénke. Az ünnepélyt disztrakoma követi, melyet a tantestület házilag fog előállítani. Terítékenként (ebéd, vacsora, italok, zene stb.) 8 korona. Felkértenek a résztvenni óhajtok, hogy banket jegyeiket akár a pénz előleges beküldésével, akár a postai utánvét mellett június 22-ig Gátos Imre tanító, pénztárnoknál annál is inkább szerezzék be, mert a később jelentkezéket a rendezőség — tekintettel azon körülményre, hogy mindent házilag állít elő, — figyelembe nem vehet. Felkértenek a vidékiek hogy elszállásolási igényeiket, valamint érkezési idejüket ugyancsak Gátos Imrénének jelezzék be.

A Bácsföldvári Első Takarékpénztár Részvénytársaság folyó hó 15-én tartott rendkívüli közgyűlésen az óbecsei első takarékpénztár és hitelbank bácsföldvári fiókinézetével való egyesülését kimondta. Löbl Adolf vezérigazgató lemondása és az alapszabályok módosítása következtében az igazgatóságban nagy változás történt. Megválasztották elnökül: Dr. *Galambos* Pál, alelnökül *Lovász* István, vezérigazgatója Koch Herman, vezérigazgatóhelyettesé *Vécsey* Géza. Az eddigi igazgatóságba Dr. *Székely* Ignác és *Botka* Ferenc választották be. Választott még két ellenőr: *Antal* Ferenc és *Botka* Ferenc személyében.

Az ujvidéki színház anyagi zavarai. Az ujvidéki színház legutóbbi igazgatója, *Thury* Elemér, akinek személyével és társulatával az ujvidékiek teljesen megváltak elégedve, már hónapok óta olyan súlyos anyagi zavarokkal küzd, hogy kénytelen volt társulatának vezetéséről lemondani. A derék ember bukását az ujvidékiek őszintén sajnálják.

Eltélt szerkesztő. *Popovics* L. Milán az ujvidéki »Szrpsztvo« főszerkesztője ellen a szegedi ügyészség nemzetiségi gyűlésre való izgatás címén vádat emelt, mert mult évi dec. 19-iki számában »A szerbek üldözése« c. cikkében foglalkozott a balkáni háború alkalmával izgatás miatt történt letartóztatásokkal s a hatóságok és a csendőrség eljárásának »tulhajtásával.« Az esküdtek e hó 14-én bűnösnek mondták ki, mire a bíróság egy hónapi államfogházra és 100 kor. pénzbüntetésre ítélte. A védő semmisségi panaszt jelentett be.

Képkiallítás Magyarokánizsán. A »Bácskai műkedvelő festők, rajzoló és képfaragók egyesülete« e hóban megtartja képkiallítását a népkerti vígadóban. A kiállítás ünnepélyes megnyitása f. hó 29-én, Péter-Pál napján délután fél 5 órakor lesz. Tartama egy hét. A vígadó nagytérmet *Bednár* Károly városi főkeresztész fogja virágokkal feldíszíteni. A filharmonikus zene egyesület hangversenyét szintén megtartja. A megnyitást ünnepélyes összekapcsolva, mely már délután 2 órakor megkezdődik s a legjobb táncosok megjutalmazásával jár. A kiállításon neves hívatásos festőművészek is részt vesznek így: *Pechán* József Verbászról, *Aczél* Henrik Szabadkáról, *Terlaba* Oszkár Péterrévéről stb.

A szegedi siketnémák évrő vizsgája. Nagy érdeklődés mellett tartották meg e hó 22-én, vasárnap a siketnémák szegedi intézetében az évrő vizsgát s a zufofóság megtelet termek közönsége között ott volt dr. *Lázár* polgármester, dr. *Turcsányi* Imre gyermekorvos helyi igazgató, dr. *Falta* Marcell főorvos, dr. *Gidófalvy* Géza honv. törzssorvos, *Gágyán* Imréné, a Kath. Nővédő Egylet alelnöknője, *Kiss* Arnold, dr. *Lőw* Immanuel főorvos, *Jánossy* Gyula tanfelügyelő, *Lovács* József, a vakok intézetének igazgatója stb. Különösen tetszett a közönségnek a növendékek szép beszédkészsége. Mikor a kis némákat elhozzák az első osztályba, még rendes hangot sem tudnak adni, a tanév végén pedig már irnak, olvasnak, meg tudják nevezni a testrészeket, ruházatot, tanszereket. A II. osztályban már számoltak is, a felsőbb osztályokban pedig földrajzból, történelemből, alkotmánytanból is igen precíz feleleteket adtak. A vizsga végeztével a VIII. osztályos növendékek elbucsuztak a tanári testület tagjaitól és igazgatótól, kiknek fáradozásáért *Karg* Mariska VIII. o. tanuló mondott megható köszönetet. Meglepő az intézeti növendékek női kézimunka, rajz és kézügyességi kiállítása. Valóban bámulatosak azok a szebbnél-szebb fehér és színes himzések, különféle fehéreművek és ruhák, továbbá a gépen kötött színes, áttört és himzett harisnyák, amelyeket a siketnéma leányok készítettek, de különösen szépek a növendékek természetutáni és saját tervezésű rajzaik is, a fiúk kézügyességi tárgyai pedig más iskoláknak is mintául szolgálhatnak. A kiállítást igen sokan látogatták meg és a hölgyközönség igen sok kézimunkát vásárolt. — Itt említtük meg, hogy a még megmaradt különféle kézimunkákat az igazgatóság e hét folyamán még elárusítja. Az intézet sikeres tevékenységéért nagy elismerés illeti *Klug* Péter, a fáradohatatlan és hivatása magaslatán álló igazgatót.

A Városi és Községi Szállítók Címháza. A belügyminiszter legújabbán rendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz és a városok polgármestereihez, amelyben utasítja a városokat és a községeket, hogy olyan ipari cikkeket, amelyeket hazánkban is készítenek, nem szabad külföldről beszerezniök. A vármegyék, városok és községek tájékoztatására a napokban egy kitűnő szakmunka jelent meg. *A hazai városi és községi szállítók legújabb címháza.* Ára 2 korona, megrendelhető az összeg előzetes beküldése mellett a Városi és községi Értesítő kiadóhivatalában. Budapest, VIII. Mária Teréz-tér 6.

Halálozások. *Hartman* Rafael, a Hartman és *Connen* szabadkai cég egyik tulajdonosa e hó 24-én Neuheimben meghalt. Az elhunyt óriási mértékben szállított tojást és húst a külföldre. A helyi pénzügyek körül is nagy tevékenységet fejtett ki.

Heil József takarékpénztári tisztviselő a napokban Palánkán 31 éves korában meghalt.

Ösztöndíj kereskedelmi főiskolai kurzust hallgató ifjaknak. A szegedi kereskedelmi és iparkamara egy 300 koronás ösztöndíjat alapított oly *Csongrád*, illetőleg *Bács-Bodrogyvármegyében* illetékes szegénysorsu ifju számára, aki felsőkereskedelmi, vagy más középiskolai végzettség birtokában, tanulmányát valamely kereskedelmi főiskolai kurzuson folytatja. A 300 korona ösztöndíj az érdekeltek akkor fog kiadni, ha ez a kurzus első felében tanusított sikeres előmeneteléről bizonyítvány mutat elő. A kamara az ösztöndíjra most hirdet pályázatot és felhívja a pályázni kívánókat, hogy sajátkezűleg irt, bélyegtelen folyamodásukat érettségi bizonyítvány, vagy ennek hiteles másolata és vagyontalansági bizonyítvány melléklésével, továbbá a végzendő tanulmány megjelölésével folyó évi július hó 15-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez küldjék be.

A Tiszameder rendezése Szabályán és Mozsoron. A szegedi m. kir. folyammérnöki hivatal június 12-én versenytárgyalást tartott a szabályi Tiszameder rendezéséhez szükséges 4412 m³ I. oszt. terméskő, 434 m³ rosiály bányatörmelék, továbbá a mozsori Tiszameder rendezéséhez szükséges 4631 m³ I. oszt. terméskő, valamint 178 m³ rostált bányatörmelék szállítására. Ajánlatot tettek: *Guttman* és *Frank* (Ujvidék) a szabályi munkára: tonnánként 5:30, 4:60 egységárakkal, 35.075:40 és 2695:14, a mozsori munkára 36.816:45 és 1105:38 koronával; Magyar behajózársirt. (Budapest) a szabályi munkára 10:50, 9:50 egységárak mellett 46.326 és 4123, a mozsori munkára 48.625:50 és 1691 koronával. Elfogadták mindkét munkára *Guttman* és *Frank* ajánlatát.

Kis okok, súlyos következmények. Ez a közmondás válik be leggyakrabban a csecsemő táplálásánál, mert a legcsekélyebb hiba a gyermek táplálása körül annak életét veszélyezteti. A gondos anya tehát kedvencének csakis egy régbevált, megbízható készítményt adjon mint például *Nestlé*-féle gyermeklisztet, mely a gyermekek kedvelt táplálékát képezi, azt nagyon jól tűrik és könnyen emésztik. Tanulságos könyvecskét a gyermek ápolásáról, valamint próbadobozokat díjtalanul küld a *Henri Nestlé* cég, Wien, I., *Biberstrasse* 166.

A magyarokánizsai Haynald leánynevelő intézet e hó 21-én ünnepélyes évrő vizsgát tartott. A 12 tételből álló műsor igen változatos és művészi színvonalon volt.

A palánkai dalárda jubiláris ünnepe július 5-én és 6-án lesz. A program ez: július 5-én: Este 9 és 10 óra között fáklýásmenet és szerenád *marionházai* *Marton* Istvánné urnó, zászlóánya tiszteletére. július 6-án: D. e. fél 9 órakor a Palánkai Dalárda jubiláris diszkozygýlése. Az ünnepi beszédet tartja dr. *Bunda* Róbert. 10 órakor ünnepi szentmise és a zászló felszentelése. 11 órakor ünnepi beszéd. Délután 1 órakor diszbeszéd a Kaszinóban. Este fél 9 órakor hangverseny. — A hangverseny műsora: 1. *Erkel* F. Himnusz. Éneklék az összes dalárok. 2. *Huber* K. Csatalad. Éneklék az *Apatini* Férfi Dalárda. 3. *Koschát* Tamás. A wörthi tó rózsája. Éneklék az *Ujvidéki* Polgári Magyar Daloskör. 4. *Erkel* F. Elvénnelek... Éneklék a *Zombori* Iparosdalárda. 5. *Gaal* F. Balatoni nóták. Éneklék az összes dalárdák. 6. Dr. *Horváth* Á. Késő vágy... Éneklék a *Zombori* Kaszinóegyleti Dalárda. 7. *Révfy* Géza, Magyar népdalok. Éneklék a *Kulai* Iparosdalárda. 8. *Pósa-König*. Dal a dalról. Éneklék az *Ujvidéki* Dalárda. 9. *Goll*. J. Elnöki üdvözlő dal. Éneklék a jubiláris dalárda. 10. *Thern* K. Dalünnepen. Éneklék az összes dalárok.

Utkaparóházak építése a topolya-zentai uton. Bácsmegeye alispánja a *Kerény*-topolya-zentai th. uton építendő egy-egy kettős utkaparóház építésére június 14-én árlejtést tartott. Egyedül *Gráf* Ármín (Zenta) tett ajánlatot 35.769:06 koronával, mely felett még nem döntöttek.

Épületjavítási munkák Baján. Baja város közkórházánál az 1913. évben szükséges javítási munkálatokat a következő bajai cégek nyerték el és pedig: a kömüves munkákat *Hegedűs* József 397, a bádigos munkákat *Rábl* Béla 180, az ács munkákat *Eckert* József 150, a szobafestő munkákat *Csanádi* és *Vaity* 320 és a mázólok munkákat szintén előbbi cég 1657 korona vállalati összeg mellett.

Uj ügyvéd Baján. Dr. *Kisztman* Ádám regőcei ügyvédjelölt a napokban sikeresen letette az ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéd — mint nekünk írják — Baján nyitja meg irodáját.

Óbecsei iskolánövendékek Erdélyben. Az óbecsei polgári iskola fiunövendékei e hó 23-án Erdély nagy városaiba utaztak. Megtekintik Kolozsvárt, Marosujvart, Marosvásárhelyt, Brassót. Fölmennék a Cenkhegyre. Majd a román király üdülőhelyét, Sinait is megtekintik. Az utazást Ugray igazgató rendezi.

Uj bácsmegyei színkerület van alakulban. A körzethez *Zenta*, *Magyarkanizsa*, *Óbecse*, *Kula*, *Titel*, továbbá a torontálmegyei Törökbecse és a pestmegyei Halas tartoznék. A színtársulat szervezésével *Remete* Géza, a szabadkai társulat volt főrendezője bizatná meg, akit erőteljes anyagi és erkölcsi támogatásban részesítenének. Remete állandó összeköttetésben áll a fentnevezett városok vezetőivel.

Tűz Temerinben. Temerinből írják nekünk: Könnyen végzetessé válható tűzvész pusztított f. hó 19-én reggel 7 órakor Jánosi István házában. A tűz keletkezési oka az volt, hogy sertést vágta és az udvaron forralta a vizet s a tűzből egy szikra pattant ki, mely felgyújtotta a közvetlen mellette levő félszert, amelyben polyva volt, a fészer után a lángok átsaptak az iskolába, mely porrá égett. Bentégett egy nagy buzarosta, azdagsági szerszámok, háziállatok stb. Az oltásban nagy segítségét vette a község a »Temerini Torna Club« tagjainak, kik az elsők között voltak az oltásban. Minthogy temerinben állandó önkéntes tűzoltóság nincs, de ha lesz, ielhívjuk a figyelmét az előjáráságnak, hogy a Club tapjából vegyennek be a tűzoltóságba, mert azok sokkal fürgébbek, ügyesebbek, mentésre jobban alkalmasak. Ajánlatos, hogy a toronyban egy ór álljon mindig a nyár folyamán.

Az ujvidéki fiakkeresek nagyban hasonlítanak budapesti kollegáikhoz, amenyiben ők is gorombáskodnak, a hatóságilag megállapított díjon kívül busás borralalót nem kapnak. Már a harmadik panaszos levelet kapjuk ujvidékkörnyékbeli kereskedőktől. Nem ártana, ha az ujvidéki rendőrkapitány kissé szemhegyre venné a fiakkeres urakat.

Tűz Palánkán. Palánkán a napokban leégett Dittrich Antal fakeskedő fakészletének egy része. A kár háromezer korona.

Félt az éhenhalástól. Tucsín Lázár csurogi földműves a napokban a Tiszába ugrott, ahol nyomban halálát lelta. Öngyilkosságát azért követte el, mert félt, hogy éhen fog meghalni.

Elütötte a vonat. Tiszakálmánfalván *Bauer* Lajos sajkásszentiváni birtokos a vasuti töltésen át akart hajtani. A közelgő vonat azonban elérte s kocsiját elütötte. *Bauer* nagy ivben kiröpült a kocsiból, de oly szerencsésen esett a földre, hogy semmi baja se történt. A kocsit eltörött, a lovak sértetlenek maradtak.

Veszedelmes fürdés. Dr. *Mészáros* Miksa bácsalmási ügyvéd a napokban a község házában levő Sóstóba ment fürdeni. Vigyázatlanságból mély helyre került s mivel uszni nem tud, majdnem elmerült. Szemjén községi tisztviselő feléje sietett s kiségette a veszedelmes helyzetből.

Letartóztatott kivándorlási ügynök. Jáger János bácsföldvári születésű huszonhat éves kereskedősegéd ezer koronáért arra vállalkozott, hogy Hegedűs Istvánné péterrévei lakos tizenhat éves Péter és tizenhét éves István nevű fiát utlevél nélkül kiviszi Amerikába. Jáger a két fiával Soroksárig eljött vonaton, onnan átvitte őket Erzsébetfalvára, ahol a parasztruhából polgári ruhába öltöztette a földműveseket. Jáger Budapesten András nevű öccsével szerzett a két fiu számára munkakönyvet. Az újpesti vonatra ültek és Pozsonyig utaztak, ahol a határrendőrség fel-tartóztatta őket. A határrendőrség az egész társaságot bekísérte a rendőrségre. Jáger elfogató parancsot adott ki, mert az időközben megszökött. Budapesten felismerték és letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG.

Lépfene. Overbász, Dunabölkény, Palánka, Topolya, Bezdán, Zsalya községekben a lépfenejárványt hivatalosan megállapították.

Vesztség Gara, Bácsujfalu, Ujverbász községekben az állatok közt vesztség lépett föl.

Hangyákat gyümölcsösben tűrni nem szabad, mert ezek a különböző levéltetveket nem-hogy irtanak, hanem ellenkezőleg védelmezik, hogy nedvüket kiszívassák; a telvek a hangyák fejtösehenei. Mindenesetre tanácsos papirosgyűrűket kötni a gyümölcsfák derekára s azokat rovarenyvvel bekenni, hogy a felkuszó hangyák

beleragadjanak. A hangyabolyokat pedig fedjük be üres virágcsereppel, akkor ebbe fogják fészket építeni a hangyák s könnyű szerrel lehet őket kiirtani.

Szerkesztői üzenetek.

Az előfizetési összeg beküldését kérjük ama előfizetőinktől, kiknek előfizetése most lejárt.

O. L. Reichenhall. Intézkedtünk.

H. T., Nagyarkanizsa. Tévedésből történt. Persze, hogy nem dr. Koch, hanem dr. Dömötör a főorvos ezidőszerint.

Bezdán. Boszantó sajtóhiba. Az utolsó sorban levő rálalált az első szótág kimaradt.

Magyarkanizsai témák. Technikai okokból a mult számból kiszorult.

L. Gy., Zobnatica. Tévedésből történt. Szives elnézését kérjük.

G. I., Gombos. Levelünk értelmében való szives intézkedését kérjük.

H. Z., Ujvidék. A Zákó-család egyik öse Z. István határőrvidéki kapitány már 1751-ben kapta a nemességet és az akkori Bajsát, melynek felét 10 évvel később a Vojnits-családnak adták el. E két család viseli a bajsai előnevet. — A miniszteri fogalmazó nem a bácsmegyei Zákó-családból való. Ez utóbbinak csak egyetlen fiúsarja van: Ifj. Z. Milán, dr. Z. István pancsovai kir. közjegyző fia.

Gy. I., Baja. Báró R. L. rasztinai birtoka 5308 hold. Ebből 3800 hold szántóföld.

T. L., Topolya. Nem ismerjük a szokásokat.

R. B., Zombor. Fehér cipőhöz fehér harisnya való. „Kelemen Kelemen hova mégy”? A papirkosárba.

Levelező, Titel. Előzőleg már más forrásból vettük. Gyakoribb tudósításait kérjük.

Levelező, Zsalya. A lapokra vonatkozó intézkedéseit köszönjük. Ma vagy holnap írunk.

G. M., Kuczora. Intézkedtünk.

M. Gy., Topolya. Mindkettőnek küldtünk.

Sz. J., Bácsalmás. Levélben válaszolunk reá. Bélyegget ne mellékeljen a jövőben. Végül ismételtén kérjük, hogy a papirnak csak az egyik oldalára sziveskedjék írni.

S. B., Zombor. Nem küldünk számlát, mert az ilyen híreket ingyen közöljük.

Szt. K., Zombor. Csak hetek mulva jelenhetik meg. **Sz. F., Ujverbász.** P. sajnálja, hogy látogatása idején nem volt otthon. Ujabb látogatását kéri. D. u. 2-1/4 közt otthon található.

A magy. kir. államvasutak

MENETRENDJE.

Érvényes 1913. május 1-jétől.

Budapestről indulás: reggel 7-10 (gyors) 7-45, 12-20, d. u. 2-45 (gyors), 3-20 (gyors), 8-05, 11-15 órakor este.

Budapestre érkezés: reggel 8-10, 9-55, 1-00 (gyors), 1-30 (gyors) este 7-20, 10-00 (gyors). Zomborból Szabadkára 12-59 éjjel (közvetlen Budapestre), reggel 5-10, 8-52 (gyors), 11-36, 4-18 (gyors) és este 8-26 órakor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órakor, 10-25, d. u. 1-42, 6-14 (gyors), 6-57 és 12-43 éjjel. Zomborból Dályára reggel 2-16, 7-00, 12-18, délután 3-34, 7-31 (gyors).

Dályáról Zomborba 11-49 este, reggel 7-44 (gyors) 9-55, délután 2-45 és 6-43 órakor.

Zomborból Óbecsére 3-10 reggel, 7-50 reggel és 4-35 délután.

Óbecséről Zomborba 3-44 reggel, 9-10 reggel és 1-49 délután.

Zomborból Ujvidékre reggel 2-30 és 6-51 órakor és délután 3-46 órakor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2-07 és 7-51 órakor és délután 1-30 órakor.

Zomborból Bajára reggel 3-30, 6-45 órakor, délután 12-30 és 4-23 órakor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 8-20 órakor, délután 1-00 és 4-50 órakor.

Ujvidékről Titelre reggel 6-54, és délután 7 órakor.

Titelről Ujvidékre reg. 3-32 és d. u. 1-50 órakor.

Bácsfeketehegyéről Ujpalánkára reggel 7-10, délután 3-25 és 7-47 órakor.

Ujpalánkáról Bácsfeketehegyre reggel 2-44, 8-00 és délután 1-30 órakor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4-37, 1-38 és 7-10 órakor este.

Óbecséről Szabadkára reggel 4-10, 7-26 és délután 1-00 órakor.

Csantavérről Nagyfényre reggel 5-15, délután 12-13, 5-30 és 9-20 órakor.

Nagyfényről Csantavérré reggel 7-00, délután 2-20, 6-11 és 9-57 órakor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4-20, 9-30 és délután 5-26 órakor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4-32, 9-15, és délután 4-53 órakor.

Halasról Bácsalmásra reggel 4-08, délután 12-27 és 5-35 órakor.

Bácsalmásról Halasra reggel 4-01, déli 12 és este 8-50 órakor.

Bácsalmáról Regőcére reggel 6-48, délután 3-30 és este 8-55 órakor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2-44, 9-44 és délután 6-20 órakor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 1-02, 5-20, 10-30 (gyors), d. u. 1-44, 5-35 és 6-48 órakor (gy.).

Ujvidékről Szabadkára reggel 4-27, 7-55 (gyors) 10-40, délután 4-29, (gyors), 7-22 és este 11-33 órakor.

Szabadkáról Szegedre reggel 2-56, 6-15, 9-44 és 10-55 órakor, délután 1-30, 4-04, 6-53, 10-26 (gyors), 11-05 órakor este.

Szegedről Szabadkára reggel 2-58, 5-45 (gyors), 6-19, 8-14 és 11-30, délután 3-12, 4-40, 6-53, 10-20 órakor.

Szabadkáról Bajára 5-05, 6-57 (gyors), 10-36 reggel, 2-20, 4-43, 7-00 délután.

Bajáról Szabadkára 5-50, 7-42, 10-14 reggel, 4-43 d. u., 7-44, 8-51 (gyors) este.

Bajáról Bácskerekre 7-00, 8-15 (gyors) reggel, 12-41 4-38, 6-22 d. u., 8-51 este.

Bácskerekéről Bajára 5-16, 6-59, 9-38 reggel, 4-08 d. u., 7-05, 8-26 (gyors) este.

Szabadkáról Cservenka—Ujgombosra 4-42 reggel, 2-15, 7-17 d. u.

Ujgombos—Cservenka Szabadkára 3-05, 11-03 reggel, 4-08 d. u.

Szegedről Zentára 4-00 reggel, 12-04 délután.

Zentáról Szegedre 6-30 reggel, 3-30 délután.

Gombos—Bácsordas—Palánka 5-41, 8-15 reggel és 8-24 este.

Ujpalánka—Bácsordas—Gombos 5-21 reggel, 1-15 4-25 d. u.

Zombor—Apatin—Gombos 7-51, 12-11 és 4-30 délután.

Gombos—Apatin—Zombor 4-13 reggel, 12-40, 8-09 este.

Baja—Bezdán—Zombor 3-30 reggel, 12-36, 5-03 délután.

Zombor—Bezdán—Baja 3-26 reggel, 8-57, 5-05 délután.

Vig Emil

„Casinó“ szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal rendelkezik

HORVÁTH ÉS TÁRSA

tekeasztal és dákógyár

BUDAPEST,

Liszt Ferenc-tér 10.

Tekeasztalok elsőrendű minőségben, különböző kivitelben.

Kávéházi berendezések és felszerelések.

Jégszekrényeket nagy választékban tartunk raktáron.

Elefántcsontgolyók különböző minőségben és árakban **Dákók** nagy választékban.

Dákójavításokat és golyószabályozásokat, **be-huzásokat** finom francia posztóval megrendelés után azonnal eszközölünk.

Terveket, rajzokkal, költségvetéssel mindenkor szívesen szolgálunk.

Legjobb szépfőszér!
Hölgyek részére nélkülözhetetlen!
Óvakodjunk az utánzatoktól!
Törv. védve. Csodás, gyors és
biztos hatásu.

A NŐI SZÉPSÉG

elérésére, tökéletesítésére és föntartására leg-
kitünőbb és legbiztosabb a vegyítés, sem hi-
ganyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ár-
talmatlan, mindenyógyyszeriárban, drogériában
és illatszerkereskedésben kapható Földes-féle

Margit-crème -szappan

Ezen világhírű arckenőse eltávolít szepőt, májfoltot, pat-
tanást, miteszt és más minden bőrbajt, sőt ráncokat, him-
lőhelyeket is, az arcot fehérré, simává és üdvéé varázsolja.
Ára: kis tégely 1 k., nagy 2 k., Margit hölgy-
por (3-féle színben) 120 k., Margit szap-
pan 70 fil., Margit fogpép (Zahnpaste)
1 kor., Margit arcvíz 1 korona. Postán utá-
vételtel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Főraktár: Zomborban Mihálovits István, Német Ignác.
B. Topolyán: Jakab István gyógyszerész. 2

Eladó üzlet.

Egy 52 év óta fennálló **vegyes ke-
reskedés, tőzsde** és korlátlan **ital-
méréssel** egybekötve, vasuti és
hajóállomás, nagy gabonaforgalom, ki-
mutatható évi 50—60000 korona áru-
forgalommal, **eladó.**

Átvételhez szükségeltetik 20—25.000
korona. Czim a 5—8

Bácsmege

kiadóivatalában (Budapest Teréz körút 2.)

Téglagyár és szőlő eladás.

Ilok, Duna melletti községben **kör-téglagyár** és 6 ölnyi **mészégető**, valamint
3 ölnyi szőlő, azokhoz való félszerrel és 3 lakházzal és fölszereléssel **szabad kézből, a
lehető legelőnyösebb feltételek mellett eladó.**

A téglagyár évenként 1—1½ millió téglát termel. Az üzem 20.000 koronán felüli évi tiszta
jövedelmet biztosít.

A vételhez egyelőre 15—20000 kor. elegendő. A többi az ingatlanra jelzálogilag biztosítható.
Fölvilágosítást ad a tulajdonos:

Leopold Heim
szénexporteur **Sarajevo.**

2—20

Védekezés a szőlő peronosporája ellen pusztán porozással is lehetséges

a báró Fechtig-féle

„Pulvazuró”

segélyével.

Kitünő bizonyítványok a legnagyobb
szőlőgazdaságokból!

... Tessék ismertető füzetet kérni! ...

Ára 50 kgos zsákokban kg.-ként 65
fill., 10 és 5 kgos zsákokban kg.-ként 67 f.

Egyedüli beszerzési forrása:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete,
Budapest, V., Alkotmány-utca. 29.

8—8

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Kigyósér Lecsapoló Társulat
elnöke (Regőcze Bács-Bodrog vmegye)
ezennel közhírré teszi, hogy a Kigyósérnek
(Bács-Bodrog vmegye) a **Ferenczsator-
nától a küllöd-béregi határig** terjedő
szakasza ki fog tisztíttatni. Ezen 17.833
km.-re terjedő mintegy 68905 m.³ földmoz-

gósítást igénylő medertisztogatási munká-
latnak — bele értve a szükségessé váló
nád és sásvágást, valamint az esetleg szük-
séges fa és bokorirtást is, — vállalati uton
történő biztosítására írásbeli ajánlatok alap-
ján versenytárgyalás fog tartatni.

Az írásbeli zárt ajánlatokba be kell
írni az ajánlattevő nevét, polgári állását,
állandó tartózkodási helyét, valamint a
köbméterenkénti egységárat.

Bánatpénz 3000 korona, amely összeg
készpénzben, vagy a pénzügyminiszterileg
megállapított óvadékképes értékpapirokban
tehető le a társulat pénztáránál (Regőcze.)

Benyújtási határidő 1913. év **július
hónap 5-ik napja.**

Ezen feltételeknek meg nem felelő,
valamint távirati uton eszközölt ajánlatok
nem fognak figyelembe vétetni.

A munkálatokra vonatkozó részletes
versenyárgyalási feltételek Regőczén a
társulat irodájában, valamint, Budapesten a
m. kir. kulturmérnöki hivatalban (V. Sziget
utca 5—7. II.) a hivatalos órák alatt megte-
kinthetők. Ez utóbbi helyen a tervek is meg-
szemléltethetők.

Regőcze, 1913. június hó 6-án.

A választmány nevében:

Lollok Alajos
társulati elnök.

2—2

A világon
létező
bármely
gyártmányu

Zongora és Pianino

nálunk 150 koronával olcsóbb, mint bármely budapesti vagy bécsi cégnél, készpénzért és részletfizetésre

HAAS és WEISZ

zongoratermei BAJA

Főtér, a városháza és Nemzeti-szálloda között. ≡ Telefon-szám 143.

A világhírű Stingl és Hoffmann & Cerny zongoragyárak vezérképviselte.

Harmonium, cimbalom és használt zongorákat eladunk, becserélünk és bérbeadunk. 6—26

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcso áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden eszakra vágó munkát a legjuányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Ementáli sajt

szép és jóízű, Gádor községben készült
kilója **2.20 fillér.**

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye)

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

KOHN ARNOLD

sirkóraktára

Budapest, VII., Károly-körut 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy raktárát síremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: szerdán egész nap, hétfőn, pénteken délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják. A meleg vízmedence naponta kétszer kimosv: és állandóan friss víz.

4103 sz. kig 1913.

Pályázati hirdetmény.

A folyó évi május hó 19-én hirdetett pályázat kellő eredményre nem vezetvén, felhívom azokat akik a járásomhoz tartozó **Óbecse** nagyközségben elhalálozás folytán üresedésbe jött községi közigazgatási

irnoki állást

elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi július hó 15-ig terjesszék be.**

Az állás javadalmazását képezi havi előleges részletekben utalványozandó évi 800 korona törzsfizetés.

Kilátásba helyeztetik azonban évi 240 korona lakbér, évi 100 korona drágasági és évi 200 korona személyi pótlék, amely összegek a választás megejtése után külön kérelmezve a képviselőtestület által lennének utalványozandók.

A jegyzői oklevéllel illetve a közigazgatási tanfolyam elvégzéséről szőlő végbizonyítvánnyal ellátott folyamodók előnyben részesülnek.

Óbecse, 1913. évi június hó 21-én.

Dr. Balaton Gyula
főszolgabíró.

VEISZ LEO hitelügyi irodája Szabadka, Novák palota.

Hiteltudósítást ad kereskedőkről, iparosokról és magánszemélyekről Szabadka területén.

Olcso pénzkölcsönt közvetít a nagyszabenyi és budapesti bankoktól bérházakra, földbirtokokra, fizetviselek és katonatisztek fizetésére.

Ingatlanok vételét és eladását közvetíti. Okmányokat beszeres kívánatra Szabadka összes hatóságainál és vállalatainál.

Biztosításokat köt tűz, haláleset és mindenféle elemi csapások ellen.

Házasságokat közvetít polgári és katonai körökben. Mindennemű megbízásokat lebonyolításra vállalat. Díjtalan levelezés! Személyesen is eljövök kívánatra!

2260. 1913.

Pályázati hirdetmény.

Vaskút községben üresedésben lévő segédjegyzői állásra,

mely állás javadalmazása 1000 korona, pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1913. évi **július hó 10-éig** nyujtsák be.

Baján, 1913. évi június 18-án.

Vojnich Máté
főszolgabíró.

1295 sz. 1913.

Felhívás.

Bajsa község előljárósága a képviselőtestület megbízásából egy

ártézi kút

furatását vevén tervbe, az erre vonatkozó végérvényes határozat meghozatala s a pályázati felhívás kiírása előtt tájékozódni óhajt.

E célból felkéretnek az ezen ártézi kút furására vállalkozni szándékozók, hogy előzetes tájékoztatást nyujtó tervezeteikkel s költség előirányzataikkal felszerelt megkeresésüket, melyben a vállalkozási hajlandóság is kifejezést nyerne, minden kötelezettség nélkül alólirott községi előljárósághoz lehetőleg 1913 évi **július hó 15-ig** benyujtani sziveskedjenek.

Bajsa, 1913. június hó 18-án.

Jablonszky Elemér
jegyző.

Popov István
bíró.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcso árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Az egész vármegye tudja már,

hogy

Soós Károly artézi fürdője Óbecsén

az egészségesnek és a betegek egyaránt kincset ér.

Üdit, frissít, erősít! Az elpetyhüdt testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! A legjobb időbeosztás!

„Otthon”-szálloda Ada tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes szobák; jó és olcso étkezés; gondos kiszolgálás.